

škola podizala, pače ona je u tom smetala i samomu kleru, kad je htio da pomogne toj narodnoj potrebi.

Crkvene prilike. Katolički kler bijaše u to doba u Dalmaciji veoma brojan, a pripadao je dvjema nadbiskupijama: zadarskoj i spljetskoj, podijeljen na deset biskupija, od kojih su neke bile veoma malene, kao osorska, pod kojom su bile četiri župe s 6.000 duša. Pored svjetskoga se klera ističu još požrtvovni i u narodu osobito ugledni Franjevci s brojnim samostanima, naročito na otočiću Visovcu u rijeci Krki, pa u Kninu i Sinju. Za turskoga vladanja naselilo se u Dalmaciji i grčko-istočnih Srba, koji bjehu u to doba podvrgnuti dabro-bosanskomu metropoliti u Sarajevu. Ali kad Mlečani proširše svoju vlast u zemlji, podložise pripadnike grčko-istočne crkve onamošnjim katoličkim biskupima, koji su i njihove parohije službeno pregledavali, svećenike njihove redili i namještavali. U to doba pripadnici grčko-istočne crkve polaze katoličke crkve, a i katolički ih svećenici sahranjivahu. Tek polovicom XVIII. vijeka bi im dopušteno sagraditi koju crkvu po svomu obredu. Pored svega toga ipak se održa nekako manastir Arhandelovac na Krki, središte Srba u sjevernoj Dalmaciji, i episkopija u Kotoru u južnoj. Na teritoriju republike dubrovačke uopće nestade sasvim pripadnika crkve grčko-istočne, jer ih njezina vlada nije htjela trpjeti. Tako je ostalo sve do pada mletačke republike (1797). Tek za francuske vladavine i njezine baštinice austrijske biše uređeni crkveni odnosi pripadnika grčko-istočne crkve u Dalmaciji.